

ŽEMĖS ŪKIO EKONOMINIŲ SĄSKAITŲ SUDARYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Integruotų Žemės ūkio ekonominių sąskaitų (toliau – ŽŪES) sistema pateikia sistemingus, palyginamus ir išsamius ekonominės veiklos rodiklius, kuriuos galima naudoti kaip pagrindą veiklos rezultatų analizei, prognozėms ir ekonominės politikos priemonėms pagrįsti. ŽŪES sistema klasifikuojama pagal bendruosius kriterijus ir išdėstoma nuoseklia sąskaitų seka.

2. Vadovaujantis Europos Sąjungos (toliau – ES) ŽŪES vadovu, žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija (toliau – ŽŪEVP), tarpinis vartojimas (toliau – TV), pridėtinė vertė (toliau – PV) galutiniai metiniai rodikliai skaičiuojami, naudojant statistinių tyrimų ir administracinių šaltinių duomenis.

3. ŽŪES yra tarpinės sąskaitos nacionalinėms sąskaitos (toliau – NS) sudaryti. Jos atitinka NS struktūrą, sudarymo taisykles ir metodus.

4. Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas ŽŪES galutinius metinius skaičiavimus atlieka nuo 1995 metų.

5. ŽŪES sudarymo metodika (toliau – metodika) parengta, siekiant išdėstyti ŽŪEVP, TV, PV rodiklių skaičiavimo aspektus.

6. Metodikoje aprašomi pagrindiniai ŽŪEVP, TV, PV rodiklių galutinio metinio skaičiavimo principai, metodologiniai ir praktiniai klausimai, paaiškinamas skaičiavimo tikslas ir pagrindinės sąvokos, išvardijami reglamentuojantys teisės aktai, klasifikatoriai, statistinių duomenų šaltiniai, nurodomi skaičiavimo rezultatų pateikimo vartotojams terminai ir būdai.

II. TIKSLAS

7. ŽŪES tikslas – pagal nustatytą metodiką įvertinti žemės ūkio ir susijusių paslaugų veiklos produkciją vertine išraiška bazinėmis to meto ir n-1 metų kainomis, sukurtą pridėtinę vertę, iš žemės ūkio veiklos gautas pajamas ir pateikti nustatytu laiku ES statistikos tarnybai (toliau – Eurostatas), nacionalinių sąskaitų sudarymui, žemės ūkio ir kaimo plėtros analizei.

8. Tiriamasis laikotarpis – kalendoriniai metai.

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

9. Metodikoje vartojamos sąvokos:

9.1. Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija – tai visi per nagrinėjamą ataskaitinį laikotarpį pagaminti žemės ūkio produktai, išskyrus to paties veiklos vieneto pagrindinėse žemės ūkio veiklose pagamintą ir tarpinis vartojimas skirtą produkciją (gyvuliams šerti naudojamo pieno ir per tą patį ataskaitinį laikotarpį išaugintų ir augalams auginti naudojamų sėklų), augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos ir neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšių produkcija;

9.1.1. žemės ūkio produkcija (toliau – ŽŪP) – tai žemės ūkio augalų derliaus, daugiamečių sodinių produkcija, gyvulių ir paukščių auginimo produkcija ir gauti gyvulininkystės produktai;

9.1.2. augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos, išskyrus veterinariją, produkcija – tai žemės ūkiui būdingos ir ūkininkavimui artimos veiklos, atliekamos už atlygį arba pagal sutartį, produkcija;

9.1.2.1. augalininkystės paslaugų veiklos produkcija – tai žemės ūkiui būdinga ar ūkininkavimui artima veikla (tačiau nesusijusi su žemės ūkio produktų auginimu): laukų paruošimas, žemės ūkio augalų sėja, pasėlių priežiūra, apsauga nuo ligų ir kenkėjų, runkelių retinimas, vaismedžių genėjimas, melioracijos sistemų eksploatacija ir priežiūra. Taip pat įeina derliaus apdorojimo veikla, susijusi su žemės ūkio produktų paruošimu realizuoti pirminėje rinkoje (valymas, džiovinimas, rūšiavimas, pakavimas);

9.1.2.2. gyvulininkystės paslaugų veiklos produkcija – tai gyvulių sėklinimas, bandos priežiūros paslaugos, ganymo, narvelių paslaugos, gyvulių veisimas, auginimas ir produktyvumo skatinimas, avių kirpimas;

9.1.3. neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos produkcija – tai veiklos rūšių, artimai susijusių su žemės ūkio gamyba, kai informacija apie produkcijos gamybą, tarpinio vartojimo ir kitus ekonominius rodiklius negali būti atskiriama nuo informacijos apie žemės ūkio gamybą, produkcija. Skiriamos tokios pagrindinės šios veiklos rūšys:

9.1.3.1. veikla, kuri yra žemės ūkio veiklos tąsa ir kuriai naudojami to paties žemės ūkio veiklos vieneto pagaminti žemės ūkio produktai (išaugintų produktų perdirbimas, rūšiavimas, pakavimas ir t. t.);

9.1.3.2. veikla, kuriai naudojama to paties žemės ūkio veiklos vieneto infrastruktūra, darbo jėga (kaimo turizmas, kaimo poilsis, mažmeninė prekyba išaugintais produktais ir t. t.).

9.2. To meto gamintojo kainos – tai faktiškai susiklosčiusios atitinkamo laikotarpio kainos. Jas sudaro vidutinės žemės ūkio produktų supirkimo kainos bei neprekinės produkcijos gamybos ar išauginimo savikaina. Šios kainos taikomos žemės ūkio produkcijos apimties pokyčiams skaičiuoti.

9.3. To meto bazinės kainos – tai kainos, kurias gamintojas gauna iš pirkėjo už pagamintas prekes atėmęs bet kokius mokėtinus mokesčius ir pridėjęs bet kokias subsidijas produktams.

9.4. Subsidijos – tai einamieji negrąžintini mokėjimai, kuriuos valdžios sektorius arba ES institucijos skiria gamintojams, norėdamos paveikti jų gamybos lygį, produktų kainas arba atlyginti už gamybą skatinančius veiksnius. Subsidijos yra skirstomos į subsidijas produktams ir kitas subsidijas gamybai:

9.4.1. subsidijos produktams – tai subsidijos mokamos žemės ūkio gamintojams konkrečios žemės ūkio produkcijos gamybai arba gamybos bei rinkos kainos skirtumui padengti.

9.4.2. kitos subsidijos gamybai – tai subsidijos, kuriomis gali pasinaudoti gamintojai užsiimdami žemės ūkio gamyba, išskyrus subsidijas produktams. Subsidijos skiriamos žemės ūkio gamybai, siekiant apsaugoti kultūrinį ir gamtos paveldą, skatinti turizmą konkrečiame regione arba apsaugoti dirvą nuo erozijos, reguliuoti gamtinių vandens šaltinių naudojimą arba kitaip daryti įtaką klimatui ir pan.

9.5. Tarpinis vartojimas – tai visų prekių ir paslaugų, naudojamų kaip gamybos proceso sąnaudos, vertė. Tarpinio vartojimo priskirtinos prekės ir paslaugos transformuojamos arba visiškai sunaudojamos gamybos procese.

9.6. Tarpinio vartojimo elementai:

9.6.1. sėklos ir sodmenys – tai pirktos šalyje ir importuotos sėklos ir sodmenys naudojami darbinei gamybai. Priskiriami ir tiesioginiai sėklų ir sodmenų pirkimai iš kitų gamintojų;

9.6.2. energija – tai elektra, dujos ir kietasis bei skystasis kuras. Parodomas tik energijos sunaudojimas žemės ūkio gamybos objekte, naudojimas gamintojų namų ūkiuose neįskaitomas;

9.6.3. trąšos ir dirvožemio savybes gerinančios medžiagos – tai mineralinės ir organinės trąšos, mikroelementai, kompostai, kalkės, durpės, dumbblas, smėlis ir kt.;

9.6.4. augalų apsaugos priemonės ir pesticidai – tai herbicidai, fungicidai, pesticidai ir kitos neorganinės ir organinės medžiagos, skirtos augalų apsaugai;

9.6.5. veterinarinės išlaidos – tai veterinarinės sąnaudos ir medikamentai (užmokestis veterinarijos gydytojui neįtrauktas), už kuriuos išrašoma sąskaita faktūra;

9.6.6. pašarai – tai visi pirkti šalyje ir importuoti, perdirbti ir neperdirbti pašarai, įskaitant tuos, kurie buvo pirkti tiesiogiai iš kitų gamintojų, taip pat augaliniai produktai, pagaminti ir pašarams sunaudoti per tą patį ataskaitinį laikotarpį toje pačioje žemės ūkio valdoje;

9.6.7. įrengimų ir įrankių priežiūra ir remontas – tai prekių ir paslaugų pirkimas įrengimų ir įrankių priežiūrai (reguliariam atskirų dalių keitimui) bei remontui;

9.6.8. pastatų priežiūra ir remontas – tai medžiagų (cemento, plytų ir pan.) pirkimas, darbo arba bendrosios sąnaudos, patirtos gamintojų už atliekamas žemės ūkio pastatų ar kitų gamybinių statinių priežiūros paslaugas (išskyrus būsto statinius);

9.6.9. žemės ūkio paslaugos – tai technikos ir kitos techninės įrangos su darbo jėga nuoma, kuri, kaip neatsiejama žemės ūkio veiklos dalis, įtraukiama į apskaitą kaip tarpinis vartojimas ir kaip produkcija;

9.6.10. netiesiogiai apskaičiuotos finansinio tarpininkavimo paslaugos (NAFTAP) – tai žemės ūkio ekonominės veiklos rūšies naudojamos netiesiogiai apskaičiuotos finansinio tarpininkavimo paslaugos;

9.6.11. kitos prekės ir paslaugos – tai apima labai platų prekių ir paslaugų spektrą: gamybinių pastatų ir ilgalaikio turto (technikos ir įrengimų, kompiuterių programinės įrangos) nuoma, atlyginimas konsultantams, matininkams, buhalteriams ir pan., ryšių, transporto išlaidos, draudimo įmokos, banko mokesčiai ir finansinio tarpininkavimo paslaugos, mokestis už išduodamus leidimus ir licencijas; kooperatyvų ir profesinių susivienijimų narystės mokesčiai, smulkaus ir mažaverčio inventoriaus pirkimai ir kt.

9.6.12. Tapiniui vartojimui nepriklauso kompensacijos darbuotojams ir pagrindinio kapitalo vartojimas.

9.7. Pridėtinė vertė – tai žemės ūkio veiklos rezultatas, gaunamas kaip žemės ūkio ekonominės veiklos produkcijos ir tarpinio vartojimo skirtumas.

9.8. Pagrindinio kapitalo vartojimas – tai kol ilgalaikis turtas nepakeičiamas nauju, skaičiuojamas ilgalaikių gamybos priemonių nusidėvėjimas ir senėjimas per ataskaitinį laikotarpį kaip numanomos išlaidos t.y. vertinamas kaip pagrindinio kapitalo vartojimas.

9.9. Kompensacija darbuotojams – tai visas atlyginimas pinigais ir/ar natūra, kurį darbdavys moka darbuotojui už jo darbą, atliktą per ataskaitinį laikotarpį. Jį sudaro bruto darbo užmokestis (pinigais ir/ar natūra) ir darbdavių privalomosios socialinės įmokos.

9.9.1. Darbdavio privalomosios socialinio draudimo įmokos – tai darbdavių mokesčiai, įstatymuose ir sutartyse numatytos bei savanoriškos įmokos draudžiant darbuotojus nuo rizikos

ir socialinių sunkumų. Šios socialinės įmokos mokomos draudikams (Valstybiniam socialinio draudimo fondui arba privatiems draudikams).

9.10. Gamybos mokesčiai – tai privalomi neatlygintini mokėjimai, kuriais valdžios sektorius arba ES institucijos apmokestina gamybą, prekių ir paslaugų importą, darbuotojų darbą, žemės, pastatų arba kito gamyboje naudojamo turto nuosavybę arba naudojimą. Šie mokesčiai yra mokami nepriklausomai nuo to, ar gaunamas pelnas. Gamybos mokesčiai yra skirstomi:

9.10.1. mokesčiai produktams – tai PVM, importo mokesčiai;

9.10.2. kiti gamybos mokesčiai – tai mokesčiai už nekilnojamąjį turtą, ilgalaikes gamybos priemones, aplinkos taršą, vandens išteklių naudojimą.

9.11. Palūkanos – tai mokėjimai už kapitalo paskolą. Jas sudaro paskolos vertės dalies procentais (nustatytos ar kt.) mokėjimai iš anksto nustatytais intervalais. ŽŪES palūkanos yra paskolų, suteiktų žemės ūkio gamintojui poreikiams tenkinti (pavyzdžiui, siekiant įsigyti žemės, pastatų, technikos, automobilių ar kitų įrenginių, net jeigu jie naudojami neatskiriamai ne žemės ūkio nepagrindinei veiklai), dalis.

9.12. Nuomos mokestis – tai atitinka mokėjimus nesukurto materialiojo turto (žemę ir žemės gelmių išteklius) savininkui už tai, kad jis leidžia tą turtą naudoti kitam gamintojui. ŽŪES šis straipsnis dažniausiai atitinka nuomos mokestį, kurį žemės naudotojai moka žemės savininkams.

9.13. Žemės ūkio darbo sąnaudos – tai užimti visi asmenys žemės ūkyje: samdomi ir dirbantys savarankiškai.

IV. TEISINIS PAGRINDAS

10. ŽŪES galutinį metinį skaičiavimą reglamentuojantys teisės aktai:

10.1. 2003 m. gruodžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 138/2004 dėl žemės ūkio ekonominių sąskaitų Bendrijoje (OL 2004 m. specialusis leidimas, 3 skyrius, 42 tomas, p. 290) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1).

10.2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymas.

10.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 3 d. nutarimas NR. 1218 „Dėl atskaitomybės už Europos Bendrijų nuosavus išteklius paskirstymo valstybės institucijoms ir įstaigoms patvirtinimo“, kuriuo Žemės ūkio ministerija paskirta atsakinga už žemės ūkio ekonominių sąskaitų sudarymą pagal ES reikalavimus.

V. TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

11. ŽŪES galutiniam metiniam skaičiavimui naudojamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“. EVRK 2 red. paskelbtas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt. → Klasifikatoriai.

VI. TIRIAMOJI VISUMA, POPULIACIJOS ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

12. Apskaičiuojama per ataskaitinius metus gauta visa ŽŪEVP (mln. nacionaline valiuta): išauginta ir pagaminta ŽŪP, suteiktų augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų, neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšies produkcija, TV jai pagaminti ir PV.

13. Tyrimo populiacijos aprėptis – visų nuosavybės formų šalies ūkiai ir įmonės, gaminančios žemės ūkio produkciją, teikiančios paslaugas žemės ūkio produkcijos gamintojams.

14. Geografinė aprėptis – ŽŪES galutiniai metiniai rodikliai apskaičiuojami šalies lygiu.

15. ŽŪEVP, TV ir PV įvertinami mln. nacionaline valiuta.

VII. STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

16. ŽŪES galutiniams metiniams rodikliams skaičiuoti naudojami duomenų šaltiniai:

Lietuvos statistikos departamento, Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro statistiniai duomenys.

16.1. Lietuvos statistikos departamento atliekamų statistinių tyrimų agreguoti duomenys:

16.1.1. Gyvulių skaičiaus ir gyvulininkystės produktų gamybos, gyvulių produktyvumo statistinio tyrimo (statistinės ataskaitos ŽŪM-24 metinė, ŽŪŪ-02 metinė);

16.1.2. Žemės ūkio augalų plotų, derliaus ir derlingumo statistinio tyrimo (žemės ūkio bendrovių ir įmonių, ūkininkų ir šeimos ūkių statistiniai duomenys, statistinė ataskaita ŽŪ-29 metinė);

16.1.3. Žemės ūkio bendrovių ir įmonių, užsiimančių žemės ūkio, augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veikla, pagrindinių finansinių rodiklių statistinio tyrimo (žemės ūkio bendrovių ir įmonių statistiniai duomenys, statistinė ataskaita F-18 ketvirtinė);

16.1.4. Natūrinių žemės ūkio produktų balansų.

16.1.5. Linų supirkimo statistinio tyrimo (statistinė ataskaita ŽŪS-05 metinė);

16.1.6. Žemės ūkio produktų supirkimo kainų statistinio tyrimo;

16.1.7. Žemės ūkio produkcijos gamybos reikmėms įsigytų prekių ir paslaugų statistinio tyrimo (žemės ūkio bendrovių ir įmonių statistiniai duomenys, statistinė ataskaita ŽŪ-20, metinė);

16.1.8. Užimtųjų darbuotojų statistinio tyrimo;

16.1.9. Darbo apmokėjimo statistinio tyrimo (metinė);

16.1.10. Nacionalinių sąskaitų.

16.2. VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro statistiniai duomenys:

16.2.1. Oficialiosios statistikos formų suvestinės (žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių gamybiniai-finansiniai rodikliai, statistinė ataskaita metinė);

16.3. Žemės ūkio ministerijos statistiniai duomenys:

16.3.1. Tiesioginės išmokos žemdirbiams iš specialiųjų tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programos (ES ir nacionalinės lėšos).

16.4. Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto statistiniai duomenys:

16.4.1. Ūkių apskaitos duomenų tinklas, (ūkių veiklos apskaitos ataskaita, metinė);

VIII. TAIKOMI METODAI

17. ŽŪES galutinis metinis skaičiavimas atliekamas pagal Eurostato nustatytą metodiką. Galutinis n metų skaičiavimas atliekamas n+1 metų rugsėjo mėn.

18. ŽŪES grindžiamos tarpusavyje susijusių sąskaitų seka ir suteikia galimybę fiksuoti ekonominius sandorius bei pinigų srautus. ŽŪES yra pagrįstos ekonominės veiklos rūšies sąvoka, sistemą sudaro trys iš einamųjų sąskaitų sąskaitos: gamybos, pajamų formavimo, verslo pajamų:

Gamybos sąskaita:

$$B.1b = P.1 - P.2$$

$$B.1n = P.1 - P.2 - K.1$$

čia: B.1b – bendroji pridėtinė vertė,
 B.1n – grynoji pridėtinė vertė,
 P.1 – produkcija,
 P.2 – tarpinis vartojimas,
 K.1 – pagrindinio kapitalo vartojimas.

Pajamų formavimo sąskaita:

$$B.2n = B.1n - D.29 + D.39$$

$$B.3n = B.1n - D.1 - D.29 + D.39$$

čia: B.2n – grynasis likutinis perteklius,
 B.3n – gamybos veiksmų pajamos,
 D.1 – kompensacija darbuotojams,
 D.29 – kiti gamybos mokesčiai,
 D.39 – kitos subsidijos gamybai.

Verslo pajamų sąskaita:

$$B.4n = B.3n + D.41 - D.41 - D.45$$

čia: B.4n – grynosios verslo pajamos,
 D.41 – gautos/sumokėtos palūkanos
 D.45 – sumokėta nuoma.

19. ŽŪP apima visus gaminius, kuriuos žemės ūkio subjektai pagamina per ataskaitinį laikotarpį, išskyrus to paties veiklos vieneto pagrindinėse žemės ūkio veiklose pagamintą ir TV skirtą produkciją (gyvuliams šerti naudojamo pieno ir per tą patį ataskaitinį laikotarpį išaugintų ir augalams auginti naudojamų sėklų), augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų veiklos ir neatskiriamų ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos rūšių produkcija.

20. Žemės ūkio produkcijos vertė to meto kainomis skaičiuojama atitinkamo produkto kiekį padauginus iš jo kainos.

21. Produkcija įvertinama bazinėmis kainomis. Bazinė kaina atitinka sumą, kurią gamintojas gauna iš pirkėjo už pagamintą prekę ar paslaugos vienetą, minus bet kokie mokėtini produktų mokesčiai plus bet kokios subsidijos produktams, priklausančios tam vienetui jo gamybai ar pardavimui.

22. ŽŪES skaičiavimams naudojami natūriniai atskirų žemės ūkio produktų balansai: mėsos, pieno, kiaušinių, grūdų pagal jų rūšis, rapsų, linų, bulvių, cukrinių runkelių, vaisių ir daržovių bei kitų produktų balansai. Kiekvieno produkto balansinių eilučių duomenys įrašomi į atitinkamas ŽŪES skaičiavimo lentelės eilutes: atsargos metų pradžioje, produkcijos gamyba, eksportas, sėklos, nuostoliai, pašarai, pardavimas, vartojimas savo poreikiams ir atsargos metų pabaigoje.

23. TV – visų prekių ir paslaugų, išskyrus pagrindinį turtą, naudojamų gamybos procese, išlaidos. TV išlaidų elementų įvertinimas atliekamas, kai atitinkamos išlaidos susidariusios vienam hektarui pasėlio plotui arba vienam sutartiniam gyvuliui perskaičiuojamos visai visumai.

23.1. skaičiuojant sėklas, trąšas, augalų apsaugos priemonės, energijos sąnaudas, įrengimų, įrankių bei ūkinių pastatų priežiūrą ir remontą visų pirma, nustatomos vidutinės išlaidos pasėlių ploto vienetui (vienam hektarui) ir dauginama iš pasėlių ploto visuose ūkiuose.

23.2. skaičiuojant pašarus, veterinarines išlaidas, nustatomos išlaidos vienam sutartiniam gyvuliui ir remiantis gautu rezultatu apskaičiuojamos išlaidos visam gyvulių skaičiui ūkiuose.

24. Tai ŽŪEVP vertės ir TV vertės skirtumas. PV yra pagrindinis ekonomikos (gamybos šakos) produktyvumo matas.

25. ŽŪES palyginamosiomis n-1 metų bazinėmis kainomis vertinimas atliekamas:

25.1. ŽŪEVP n-1 metų vertė yra apskaičiuojama kiekvieno produkto n metų kiekį padauginus iš n-1 metų kainų.

25.2. TV n-1 metų vertė yra apskaičiuojama kiekvieną TV n metų elementą padauginus iš ŽŪP gamybos reikmėms įsigytų prekių kainų indekso (n/n-1).

25.3. PV, išreikšta praėjusių (n-1) metų kainomis, apibrėžiama kaip produkcijos, įvertintos n-1 metų kainomis, ir tarpinio vartojimo, įvertinto n-1 metų kainomis, skirtumas.

25.4. Kompensacija darbuotojams n-1 metų vertė yra apskaičiuojama taikant darbo užmokesčio indeksą (n/n-1).

25.5. Pagrindinio kapitalo vartojimui, kitiems gamybos mokesčiams, kitoms subsidijoms gamybai, nuomai, sumokėtoms ir gautoms palūkanoms taikomas indeksas 1.

IX. STATISTINIŲ DUOMENŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

26. Vadovaujantis ES ŽŪES skaičiavimo vadovu, ŽŪEVP, TV, PV skaičiuojami naudojant agreguotus statistinių tyrimų bei administracinius duomenis. Tyrimai, paminėti metodikos VII skyriuje, reglamentuojami ES ir nacionaliniais teisės aktais, atitinka juose keliamus kokybės reikalavimus.

27. ŽŪEVP, TV, PV skaičiavimo rezultatai lyginami su ankstesnių metų rezultatais, analizuojami. Esant nukrypimams, aiškinamasi jų priežastys. Nustačius netikslumus, duomenys taisomi.

X. NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

28. ŽŪEVP, TV ir PV skaičiavimas atliekamas naudojant MS Excel aplinkoje sukurtą OPAL programą.

XI. VARTOTOJAMS PATEIKIAMAI REZULTATAI

29. ŽŪEVP, TV, PV galutinių metinių skaičiavimų statistiniai duomenys pateikiami Lietuvos statistikos departamentui, Žemės ūkio ministerijai (rugsėjo mėn.).

30. Pagal nustatytą statistinių duomenų siuntimo Eurostatui grafiką, ŽŪES informacija siunčiama į Eurostato duomenų bazę, naudojant Eurostato nustatytas duomenų perdavimo priemones.

31. Statistinė informacija skelbiama:

31.1. Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto interneto svetainėje www.laei.lt (spalio mėn.);

31.2. Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazėje osp.stat.gov.lt;

31.3. Eurostato duomenų bazėje.

XII. NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

32. Europos Sąjungos žemės ūkio ekonominių sąskaitų vadovas 2004: Eurostatas. Interneto prieiga http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/aact_esms.htm

XIII. PRIEDAS

33. ŽŪES sudarymo lentelė.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos

Parengė:

V. Šapolaitė

2015-05-28

ŽŪES SUDARYMO LENTELE

Straipsnis	Kintamųjų sąrašas	Ataskaitinių (n) metų duomenys		
		Kiekis	Kaina	Iš viso (nacionaline valiuta milijonais)
1	2	3	4	5 = 3 x 4
01	Javai	x	x	
01.1	kviečiai			
01.2	rugiai			
01.3	miežiai			
01.4	Avižos ir vasarinių javų mišiniai			
01.5	kukurūzai			
01.7	kiti javai			
02	Augalai perdirbimui	x	x	
02.1	aliejinių augalų sėklos ir vaisiai	x	x	
02.1.1	rapsai			
02.1.4	kitų aliejinių augalų sėklos			
02.2	ankštiniai augalai			
02.4	cukriniai runkeliai			
02.5	kiti pramoniniai augalai	x	x	
02.5.1	pluoštiniai augalai			
02.5.3	kiti pluoštiniai augalai (linai)			
03	Augalai pašarui	x	x	
03.1	kukurūzai pašarui			
03.2	pašariniai runkeliai ir šakniavaisiai			
03.3	kiti augalai pašarui			
04	Daržovės, medelynų ir želdinių augalai	x	x	
04.1	daržovės			
04.2	sodiniai ir gėlės	x	x	
05	Bulvės			
06	Vaisiai ir uogos			
09	Kiti augaliniai produktai	x	x	
10	Augalininkystės produkcija (nuo 01 iki 09)	x	x	
11	Gyvuliai ir paukščiai	x	x	
11.1	galvijai			
11.2	kiaulės			
11.3	arkliai			
11.4	avys ir ožkos			
11.5	paukščiai			
11.6	kiti gyvuliai			
12	Gyvulių auginimo produktai	x	x	
12.1	pienas			
12.2	kiaušiniai			
12.3	kiti gyvulininkystės produktai			

Straipsnis	Kintamųjų sąrašas	Ataskaitinių (n) metų duomenys		
		Kiekis	Kaina	Iš viso (nacionaline valiuta milijonais)
13	Gyvulininkystės produkcija (11+12)	x	x	
14	Žemės ūkio produkcija (10+13)	x	x	
15	Augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų produkcija	x	x	
16	Žemės ūkio ir paslaugų produkcija (14+15)	x	x	
17	Neatskiriamos ne žemės ūkio nepagrindinės veiklos produkcija	x	x	
18	Žemės ūkio ekonominės veiklos produkcija (16+17)	x	x	
19	Tarpinis vartojimas	x	x	
19.01	Sėklos ir sodmenys	x	x	
19.02	Energija, tepalai	x	x	
19.03	Trąšos ir dirvožemio gerinimo medžiagos	x	x	
19.04	Augalų apsaugos priemonės	x	x	
19.05	Veterinarinės išlaidos	x	x	
19.06	Pašarai	x	x	
19.07	Įrengimų ir įrankių priežiūra ir remontas	x	x	
19.08	Pastatų priežiūra ir remontas	x	x	
19.09	Augalininkystės ir gyvulininkystės paslaugų produkcija	x	x	
19.10	Finansinio tarpininkavimo paslaugos	x	x	
19.11	Kitos prekės ir paslaugos	x	x	
20	Bendroji pridėtinė vertė bazinėmis kainomis (18-19)	x	x	
21	Pagrindinio kapitalo vartojimas	x	x	
22	Grynoji pridėtinė vertė (20-21)	x	x	
23	Kompensacija darbuotojams	x	x	
24	Kiti gamybos mokesčiai	x	x	
25	Kitos subsidijos gamybai	x	x	
26	Gamybos veiksmų pajamos (22-24+25)	x	x	
27	Grynasis likutinis perteklius/mišrios pajamos (22-23-24+25)	x	x	
28	Sumokėta nuoma	x	x	
29	Sumokėtos palūkanos	x	x	
30	Gautos palūkanos	x	x	
31	Grynosios verslo pajamos (27-28-29+30)	x	x	
	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius, tūkst.	x	x	
	Šeimos narių, dirbančių savo ūkyje, skaičius, tūkst.	x	x	
	Samdomųjų darbuotojų skaičius, tūkst.	x	x	